

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1 ■ PRZEGLĄD

Rozdział 1. Wstęp / 3

1.1. Co to jest system operacyjny? / 4	1.8. Systemy kieszonkowe / 23
1.2. Systemy komputerów głównych / 8	1.9. Wędrowka cech / 25
1.3. Systemy biurkowe / 13	1.10. Środowiska obliczeniowe / 26
1.4. Systemy wieloprocesorowe / 14	1.11. Podsumowanie / 29
1.5. Systemy rozproszone / 17	Ćwiczenia / 30
1.6. Systemy zgrupowane / 20	Uwagi bibliograficzne / 32
1.7. Systemy czasu rzeczywistego / 21	

Rozdział 2. Struktury systemów komputerowych / 33

2.1. Działanie systemu komputerowego / 33	2.6. Struktura sieci / 59
2.2. Struktura wejścia-wyjścia / 37	2.7. Podsumowanie / 63
2.3. Struktura pamięci / 42	Ćwiczenia / 64
2.4. Hierarchia pamięci / 47	Uwagi bibliograficzne / 66
2.5. Ochrona sprzętowa / 51	

Rozdział 3. Struktury systemów operacyjnych / 67

3.1. Składowe systemu / 67	3.7. Projektowanie i implementacja systemu / 103
3.2. Usługi systemu operacyjnego / 74	3.8. Generowanie systemu / 107
3.3. Wywołania systemowe / 77	3.9. Podsumowanie / 109
3.4. Programy systemowe / 88	Ćwiczenia / 110
3.5. Struktura systemu / 90	Uwagi bibliograficzne / 111
3.6. Maszyny wirtualne / 97	

CZĘŚĆ 2 ■ ZARZĄDZANIE PROCESAMI

Rozdział 4. Procesy / 115

4.1. Koncepcja procesu / 115	4.6. Komunikacja w systemach klient-
-serwer / 140
4.2. Planowanie procesów / 119	4.7. Podsumowanie / 150
4.3. Działania na procesach / 125	Ćwiczenia / 151
4.4. Procesy współpracujące / 129	Uwagi bibliograficzne / 152
4.5. Komunikacja międzyprocesowa / 131	

Rozdział 5. Wątki / 155

5.1. Przegląd / 155	5.7. Wątki Linuxa / 172
5.2. Modele wielowątkowości / 159	5.8. Wątki Javy / 173
5.3. Zagadnienia dotyczące wątków / 161	5.9. Podsumowanie / 175
5.4. P-wątki / 166	Ćwiczenia / 176
5.5. Wątki w systemie Solaris 2 / 168	Uwagi bibliograficzne / 177
5.6. Wątki w systemie Windows 2000 / 171	

Rozdział 6. Planowanie przydziału procesora / 179

6.1. Pojęcia podstawowe / 179	6.6. Ocena algorytmów / 204
6.2. Kryteria planowania / 184	6.7. Modele planowania procesów / 210
6.3. Algorytmy planowania / 186	6.8. Podsumowanie / 217
6.4. Planowanie wieloprocessorowe / 199	Ćwiczenia / 218
6.5. Planowanie w czasie
rzeczywistym / 201	Uwagi bibliograficzne / 221

Rozdział 7. Synchronizowanie procesów / 223

7.1. Podstawy / 223	7.7. Monitory / 252
7.2. Problem sekcji krytycznej / 226	7.8. Synchronizacja w systemach
operacyjnych / 260
7.3. Sprzętowe środki synchronizacji / 232	7.9. Transakcje niepodzielne / 263
7.4. Semaforey / 236	7.10. Podsumowanie / 274
7.5. Klasyczne problemy
synchronizacji / 242	Ćwiczenia / 276
7.6. Regiony krytyczne / 248	Uwagi bibliograficzne / 280

Rozdział 8. Zakleszczenia / 283

8.1. Model systemu / 284	8.6. Wykrywanie zakleszczenia / 302
8.2. Charakterystyka zakleszczenia / 285	8.7. Likwidowanie zakleszczenia / 306
8.3. Metody postępowania
z zakleszczeniami / 289	8.8. Podsumowanie / 308
8.4. Zapobieganie zakleszczeniom / 291	Ćwiczenia / 309
8.5. Unikanie zakleszczeń / 294	Uwagi bibliograficzne / 312

CZĘŚĆ 3 ■ ZARZĄDZANIE ZASOBAMI PAMIĘCI

Rozdział 9. Zarządzanie pamięcią / 315

9.1. Podstawy / 315	9.6. Segmentacja ze stronicowaniem / 359
9.2. Wymiana / 324	9.7. Podsumowanie / 361
9.3. Przydział ciągły pamięci / 327	Ćwiczenia / 363
9.4. Stronicowanie / 333	Uwagi bibliograficzne / 365
9.5. Segmentacja / 352	

Rozdział 10. Pamięć wirtualna / 367

10.1. Podstawy / 367	10.7. Przykłady systemów operacyjnych / 410
10.2. Stronicowanie na żądanie / 370	10.8. Inne rozważania / 413
10.3. Tworzenie procesu / 379	10.9. Podsumowanie / 422
10.4. Zastępowanie stron / 383	Ćwiczenia / 424
10.5. Przydział ramek / 399	Uwagi bibliograficzne / 428
10.6. Szamotanie / 403	

Rozdział 11. Interfejs systemu plików / 431

11.1. Pojęcie pliku / 431	11.6. Ochrona / 469
11.2. Metody dostępu / 441	11.7. Podsumowanie / 474
11.3. Struktura katalogowa / 445	Ćwiczenia / 476
11.4. Montowanie systemu plików / 458	Uwagi bibliograficzne / 477
11.5. Dzielenie plików / 461	

Rozdział 12. Implementacja systemu plików / 479

12.1. Budowa systemu plików / 479	12.8. System plików ze strukturą dziennika / 514
12.2. Implementacja systemu plików / 482	12.9. System NFS / 516
12.3. Implementacja katalogu / 489	12.10. Podsumowanie / 524
12.4. Metody przydziału / 491	Ćwiczenia / 526
12.5. Zarządzanie wolną przestrzenią / 503	Uwagi bibliograficzne / 528
12.6. Efektywność i wydajność / 505	
12.7. Rekonstrukcja / 512	

CZĘŚĆ 4 ■ SYSTEMY WEJŚCIA-WYJŚCIA

Rozdział 13. Systemy wejścia-wyjścia / 531

13.1. Przegląd / 532	13.5. Przekształcanie zamówień wejścia-wyjścia na operacje sprzętowe / 560
13.2. Sprzęt wejścia-wyjścia / 532	13.6. Strumienie / 564
13.3. Użytkowy interfejs wejścia-wyjścia / 545	
13.4. Podsystem wejścia-wyjścia w jądrze / 553	

XVIII Spis treści

13.7. Wydajność / 566

13.8. Podsumowanie / 570

Ćwiczenia / 571

Uwagi bibliograficzne / 573

Rozdział 14. Struktura pamięci masowej / 575

14.1. Struktura dysku / 575

14.2. Planowanie dostępu do dysku / 577

14.3. Zarządzanie dyskiem / 584

14.4. Zarządzanie obszarem
wymiany / 588

14.5. Struktura RAID / 592

14.6. Podłączenia dysków / 601

14.7. Implementowanie pamięci trwałej / 604

14.8. Struktura pamięci trzeciorzędnej / 605

14.9. Podsumowanie / 619

Ćwiczenia / 621

Uwagi bibliograficzne / 628

CZĘŚĆ 5 ■ SYSTEMY ROZPROSZONE

Rozdział 15. Struktury systemów rozproszonych / 633

15.1. Podstawy / 633

15.2. Topologia / 642

15.3. Typy sieci / 644

15.4. Komunikacja / 648

15.5. Protokoły komunikacyjne / 656

15.6. Odporność / 661

15.7. Zagadnienia projektowe / 663

15.8. Przykład – praca w sieci / 666

15.9. Podsumowanie / 669

Ćwiczenia / 670

Uwagi bibliograficzne / 672

Rozdział 16. Rozproszone systemy plików / 673

16.1. Podstawy / 673

16.2. Nazewnictwo i przezroczystość / 675

16.3. Zdalny dostęp do plików / 680

16.4. Obsługa doglądana
i niedoglądana / 687

16.5. Zwiłokotnianie pliku / 689

16.6. Przykład – system AFS / 690

16.7. Podsumowanie / 698

Ćwiczenia / 699

Uwagi bibliograficzne / 700

Rozdział 17. Koordynacja rozproszona / 701

17.1. Porządkowanie zdarzeń / 701

17.2. Wzajemne wykluczanie / 704

17.3. Niepodzielność / 708

17.4. Sterowanie współbieżnością / 713

17.5. Postępowanie z zakleszczeniami / 718

17.6. Algorytmy elekcji / 728

17.7. Osiąganie porozumienia / 731

17.8. Podsumowanie / 734

Ćwiczenia / 735

Uwagi bibliograficzne / 736

CZĘŚĆ 6 ■ OCHRONA I BEZPIECZEŃSTWO

Rozdział 18. Ochrona / 741

18.1. Cele ochrony / 741

18.2. Domeny ochrony / 743

18.3. Macierz dostępów / 749

18.4. Implementacja macierzy
dostępów / 754

18.5. Cofanie praw dostępu / 757

18.6. Systemy działające na zasadzie uprawnień / 759	18.8. Podsumowanie / 770
18.7. Ochrona na poziomie języka programowania / 763	Ćwiczenia / 771
	Uwagi bibliograficzne / 772

Rozdział 19. Bezpieczeństwo / 775

19.1. Zagadnienie bezpieczeństwa / 775	19.7. Kryptografia / 804
19.2. Uwierzytelnianie / 777	19.8. Klasyfikacja poziomów bezpieczeństwa komputerowego / 811
19.3. Zagrożenia programowe / 783	19.9. Przykład – system Windows NT / 814
19.4. Zagrożenia systemowe / 786	19.10. Podsumowanie / 817
19.5. Systemy i rozwiązania zabezpieczające / 793	Ćwiczenia / 818
19.6. Wykrywanie włamań / 796	Uwagi bibliograficzne / 818

CZĘŚĆ 7 ■ PRZYKŁADY KONKRETNÝCH SYSTEMÓW

Rozdział 20. System Linux / 823

20.1. Historia / 823	20.8. Wejście i wyjście / 865
20.2. Podstawy projektu / 830	20.9. Komunikacja międzyprocesowa / 869
20.3. Moduły jądra / 834	20.10. Struktura sieci / 871
20.4. Zarządzanie procesami / 838	20.11. Bezpieczeństwo / 875
20.5. Planowanie / 843	20.12. Podsumowanie / 878
20.6. Zarządzanie pamięcią / 849	Ćwiczenia / 879
20.7. Systemy plików / 858	Uwagi bibliograficzne / 881

Rozdział 21. System Windows 2000 / 883

21.1. Historia / 883	21.6. Praca w sieci / 922
21.2. Podstawy projektu / 885	21.7. Interfejs programowy / 930
21.3. Elementy systemu / 887	21.8. Podsumowanie / 938
21.4. Podsystemy środowiskowe / 908	Ćwiczenia / 939
21.5. System plików / 913	Uwagi bibliograficzne / 940

Rozdział 22. System Windows XP / 941

22.1. Historia / 941	22.6. Praca w sieci / 995
22.2. Podstawy projektu / 943	22.7. Interfejs programowy / 1005
22.3. Elementy systemu / 948	22.8. Podsumowanie / 1015
22.4. Podsystemy środowiskowe / 980	Ćwiczenia / 1015
22.5. System plików / 985	Uwagi bibliograficzne / 1016

Rozdział 23. Perspektywa historyczna / 1017

23.1. Wczesne systemy operacyjne / 1017	23.6. System CTSS / 1030
23.2. System Atlas / 1026	23.7. System MULTICS / 1031
23.3. System XDS-940 / 1027	23.8. System OS/360 / 1032
23.4. System THE / 1028	23.9. System Mach / 1034
23.5. System RC 4000 / 1029	23.10. Inne systemy / 1036

Dodatek A. System FreeBSD (treść dostępna w Sieci)

A.1. Historia / A869	A.8. System wejścia-wyjścia / A904
A.2. Podstawy projektu / A875	A.9. Komunikacja
międzyprocesowa / A908
A.3. Interfejs programowy / A877	A.10. Podsumowanie / A914
A.4. Interfejs użytkowy / A885	Ćwiczenia / A914
A.5. Zarządzanie procesami / A889	Uwagi bibliograficzne / A916
A.6. Zarządzanie pamięcią / A893	
A.7. System plików / A896	

Dodatek B. System Mach (treść dostępna w Sieci)

B.1. Historia / B919	B.6. Zarządzanie pamięcią / B938
B.2. Podstawy projektu / B921	B.7. Interfejs programowy / B944
B.3. Elementy systemu / B922	B.8. Podsumowanie / B945
B.4. Zarządzanie procesami / B925	Ćwiczenia / B946
B.5. Komunikacja
międzyprocesowa / B932	Uwagi bibliograficzne / B947
	Źródła i prawa (<i>Credits</i>) / B949

Dodatek C. System Nachos (treść dostępna w Sieci)

C.1. Przegląd / C952	C.5. Podsumowanie / C964
C.2. Struktura oprogramowania
Nachos / C954	Uwagi bibliograficzne / C964
C.3. Przykładowe przypisania / C957	Źródła i prawa (<i>Credits</i>) / C965
C.4. Informacje o sposobie otrzymania kopii
systemu Nachos / C962	

Bibliografia / 1037

Credits (Źródła i prawa) / 1055

Skorowidz / 1057